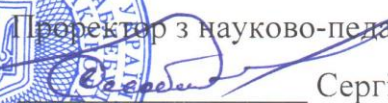

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ МОРЯ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

ФІНАНСИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

SUSTAINABLE FINANCE

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

тип дисципліни: обов'язкова

мова викладання: українська

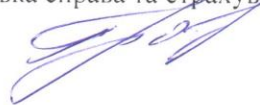
Миколаїв - 2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси сталого розвитку» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань D «Бізнес, адміністрування та право» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» «15» 04 2025 року- 14 с.

Розробники: Рогов Г.К., завідувач кафедри фінансів, д. е. н. професор.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси сталого розвитку» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування»
д.е.н., професор

 Георгій РОГОВ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси сталого розвитку» розглянуто на засіданні кафедри фінансів

Протокол № 5 від «18» 04 2025 р.

Завідувач кафедри д.е.н., професор

 Георгій РОГОВ

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси сталого розвитку» розглянуто методичною радою Факультету економіки та екології моря

Протокол № 10 від «14» 05 2025 р.

Голова к.е.н. доцент

 Вячеслав ІВАТА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Фінанси сталого розвитку» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

 Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Фінанси сталого розвитку» затверджено

Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 5 від «21» 05 2025 р.

Голова НМР НУК

 Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025 рік

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1.Опис навчальної дисципліни	5
2.Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3.Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання	6
5.Програма навчальної дисципліни.....	7
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування	10
7.Форми поточного та підсумкового контролю.....	11
8.Критерії оцінювання результатів навчання.....	12
9.Засоби навчання	13
10.Рекомендовані джерела інформації.....	13

ВСТУП

Анотація

Фінанси сталого розвитку інтегрують екологічну, соціальну та управлінську (ESG) інформацію в процеси прийняття управлінських рішень компаній та фінансових установ. Засвоєння методології фінансів сталого розвитку є необхідним для адаптації українських суб'єктів господарювання до умов інституційного середовища Європейського Союзу.

Фахівець у галузі фінансів сталого розвитку має володіти спеціальними знаннями та компетентностями, які формуються в результаті вивчення дисципліни. Її викладання спрямоване на задоволення зростаючого попиту на професіоналів, які спроможні інтегрувати методи та інструменти управління збалансованим розвитком підприємства в економічному, екологічному та соціальному вимірах у систему фінансового менеджменту підприємств.

Ключові слова: фінансові механізми сталого розвитку, корпоративний сталий розвиток, управління фінансовими та ESG-ризиками, соціально відповідальне інвестування, збалансована система показників сталого розвитку (SBSC), інтегрована звітність.

Abstract

Sustainable finance incorporates environmental, social, and governance (ESG) information into the decision-making processes of companies and financial institutions. Mastering sustainable finance methodology is vital for Ukrainian business entities to adapt to the European Union's institutional environment. A sustainable finance specialist must have specialized knowledge and skills gained through this course. This course aims to meet the increasing demand for professionals capable of applying methods and tools to manage the balanced development of an enterprise across economic, environmental, and social dimensions within the financial management system.

Key words: financial mechanisms for sustainable development, corporate sustainability, management of financial and ESG risks, socially responsible investing, sustainability balanced scorecard (SBSC), integrated reporting.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів –4	Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання відповідає темам дисципліни та видається кожному студенту особисто		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4,5 самостійної роботи студента – 6,25	Освітній рівень: другий (магістерський)	15 год.	8 год.
		Практичні	
		30 год.	8год.
		Лабораторні	
		немає	немає
		Самостійна робота	
		75 год.	104 год.
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – надання здобувачам вищої освіти базових знань з теорії та практики фінансів сталого розвитку.

Завдання – опанування здобувачами вищої освіти знаннями, методами та інструментами реалізації концепції фінансів сталого розвитку, набуття вмінь їх використання у практиці фінансового менеджменту та інвестування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти такими компетентностями:

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК11. Здатність діагностувати причини і визначати фактори розвитку кризових явищ та мінімізувати їх негативні наслідки для корпоративних фінансів.

СК12. Здатність розробляти та використовувати фінансові механізми для забезпечення корпоративного сталого розвитку

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є предмети: «Фінанси», «Фінанси підприємств», «Податкова система», «Фінансові ризики», «Страхування».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти таких результатів навчання:

ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР2. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР7. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПР15. Розробляти та реалізовувати стратегії забезпечення корпоративної стійкості в системі фінансових механізмів корпоративного сталого розвитку.

ПР16. Усвідомлювати значення концепції корпоративної соціальної відповідальності та вміння застосовувати її на практиці.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Фінансові механізми сталого розвитку.

Тема 1.1. Сутність концепції фінансів сталого розвитку.

Сталий розвиток. Корпоративні фінанси. Екстерналії. Взаємозв'язок між корпоративними соціальними і екологічними стандартами та фінансовими показниками. Результати емпіричних досліджень. Нелінійна залежність між корпоративними соціальними і екологічними стандартами та фінансовими показниками діяльності підприємств. Вплив інституційного середовища на зміну координат рівноважного стану підприємства. Корпоративна стійкість. Фінанси корпоративного сталого розвитку. Політика ЄС у галузі сталого розвитку. Еволюція практики фінансів сталого розвитку.

Література: [1]. с. 7-50; [2]. с. 1-5; 27 – 30.

Тема 1.2. Податковий механізм сталого розвитку.

Світовий досвід податкового стимулювання збалансованого розвитку. Податкове законодавство в країнах ЄС. Еколого-трудова податкова реформа. Система торгівлі квотами на викиди парникових газів. Система торгівлі викидами ЄС (ETS та ETS II) (EU Emissions Trading System (ETS and ETS II)). Механізм вуглецевого коригування імпорту (Carbon Border Adjustment Mechanism (CBAM)). Проблеми екологічного оподаткування в Україні. Формування податкового механізму корпоративного сталого розвитку.

Література: [1]. с.129– 191.

Тема 1.3. Фінансування сталого розвитку.

Відповідальне інвестування (Responsible Investment (RI)). Стале фінансування. Принципи Екватору. Забезпечення прав міноритарних акціонерів як стейкхолдерів акціонерного товариства. Удосконалення оцінки кредитоспроможності позичальників з позицій концепції корпоративного сталого розвитку.

Література: [1]. с.192– 205; с. 245 – 292; [2]. с.38– 43; с. 131 – 202.

Тема 1.4. Стале страхування.

Принципи сталого страхування. Екологічне страхування. Страхування цивільної відповідальності за екологічне забруднення (PLL). Страхування перевитрат за кошторисом на ліквідацію наслідків екологічного забруднення (CC). Цивільна відповідальність підрядника за забруднення (CPL). Альтернативний трансфер ризику. Перестрахові сайдкари (*Reinsurance Sidecars*). Плани страхування з обмеженням ризику (*Finite Risk Plans*). Угоди з перестраховування на умовах «ран офф». Комбіноване страхування незалежних ризиків (*Trigger Products* або *Multi-line Products*). Гарантії відшкодування за певних збитків страховиків (*Industry Loss Warranties*). Ризиковий капітал (*Contingent Capital* або *Committed Capital*). Облігації з цільовим використанням акумульованих коштів на компенсацію втрат від природних катастроф (*Catastrophe Bonds*).

Література: [1]. с.205 – 225.

Змістовий модуль 2. Корпоративні фінанси та сталий розвиток.

Тема 2.1. Система ключових показників корпоративного сталого розвитку.

Управління вартістю компанії. Індикатори результативності корпоративних стратегій. Показники ESG. Нефінансова звітність. Оцінка ESG рейтинговими агенціями. ESG практики українських компаній. Проблеми у визначенні рейтингів. Запобігання ризикам *bluewashing* (*woke-washing*).

Література: [2]. с.47– 125; с. 205.

Тема 2.2. Фінансова стратегія корпоративного сталого розвитку.

Стратегічне планування на підприємстві. Збалансована система показників (*BSC*). Система збалансованих показників сталого розвитку (*SBSC*). Система збалансованих показників корпоративної стійкості *SIGMA*. Адаптивна система показників корпоративної стійкості. Трансформація конфігурації та змісту *SBSC* у процесі формування фінансових механізмів корпоративної стійкості.

Література: [1]. с.352 – 379.

Тема 2.3. Інтеграція соціальних та екологічних цілей у систему фінансового менеджменту підприємств.

Принципи формування системи фінансового менеджменту підприємств, яка відповідає задачам забезпечення збалансованості їх стратегічних цілей. Функції фінансового менеджменту. Специфічні функції сталого менеджменту. Взаємозв'язок функцій сталого менеджменту. Механізм системної інтеграції функцій сталого менеджменту у складові корпоративного фінансового управління.

Література: [1]. с.293 - 351; [10].

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лек	практ	срс		лек	практ	срс
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль 1. Фінансові механізми сталого розвитку.								
Тема 1.1. Сутність концепції фінансів сталого розвитку.	15	2	4	9	15	1	1	13
Тема 1.2. Податковий механізм сталого розвитку.	15	2	4	9	15	1	1	13
Тема 1.3. Фінансування сталого розвитку.	15	2	4	9	15	1	1	13
Тема 1.4. Стале страхування.	15	2	4	9	15	1	1	13
Разом за змістовим модулем 1	60	8	16	36	60	4	4	52
Змістовний модуль 2. Корпоративні фінанси та сталий розвиток.								
Тема 2.1. Система ключових показників корпоративного сталого розвитку.	21	3	5	13	22	2	2	18
Тема 2.2. Фінансова стратегія корпоративного сталого розвитку.	19	2	4	13	19	1	1	17
Тема 2.3. Інтеграція соціальних та екологічних цілей у систему фінансового менеджменту підприємств.	20	2	5	13	19	1	1	17
Разом за змістовим модулем 2	60	7	14	39	60	4	4	52
Усього годин	120	15	30	75	120	8	8	104

Примітка. Для студентів заочної форми навчання читаються оглядові лекції за темами змістових модулів в обсягах відповідно до таблиці.

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
1	Сутність концепції фінансів сталого розвитку.	4	1
2	Податковий механізм сталого розвитку.	4	1
3	Фінансування сталого розвитку.	4	1
4	Стале страхування.	4	1
5	Система ключових показників корпоративного сталого розвитку.	5	2
6	Фінансова стратегія корпоративного сталого розвитку.	4	1
7	Інтеграція соціальних та екологічних цілей у систему фінансового менеджменту підприємств.	5	1
	Разом	30	8

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **0,5 год/1 год. занять (0,5 година на 1 лекцію);**
- підготовка до практичних занять – **1-2 год/1 заняття;**
- написання домашньої контрольної роботи (обсяг однієї роботи 10-15 аркушів А4) – **мінімум 15 годин на 1 роботу;**
- підготовка до контрольних заходів – **(15-30) год. на 1 захід.**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин (денна форма)	Кількість годин (заочна форма)
	Підготовка до лекцій	8	8
	Підготовка до практичних	14	14
	Підготовка домашньої контрольної роботи	-	52
	Підготовка до МКР, екзамену	53	30
	<i>Всього:</i>	75	104

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

- лекція,
- ілюстрування,
- семінарські заняття,
- ситуаційні завдання,
- робота з літературою,
- пояснення, дискусія, диспут, фронтальні опитування, контрольні тестові роботи програмованого типу, контрольні роботи.

Засобами діагностики і методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- усні відповіді;
- виконання аналітичних завдань;
- доповіді, презентації;
- стандартизовані тести;
- Розв'язання ситуаційних завдань;
- модульні контрольні роботи (денна форма навчання) та контрольна робота (заочна форма навчання);
- студентські презентації та виступи на наукових заходах.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки екзамену. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до 81 бала. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (активність, участь в дискусіях; виконання завдань та інше).

Заключний іспит в загальній системі оцінок складає 19 балів. Право здавати заключний екзамен дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше **60 балів**. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Бали	Критерії оцінювання під час поточного контролю
7	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, практичне завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень
5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу, практичне завдання виконано повністю і вчасно, але містить несуттєві недоліки (висновки, оформлення тощо)
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована, містить математичні неузгодження. практичне завдання виконано повністю, але містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, математичний апарат не використовується, практичне завдання виконано частково та містить суттєві помилки розрахункового та методичного характеру
0	Здобувач не дає відповіді, практичне завдання не виконано

Поточний модульний контроль у формі тестування

% вірних відповідей	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10	0
бал	16	15	13	11	10	8	6	5	3	2	0

Критерії оцінювання контрольної роботи (заочна форма)

Контрольна робота для здобувачів заочної форми навчання складається з двох теоретичних завдань та 10 тестових завдань. Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється в 1 бал, невірна відповідь 0 балів.

Кількість балів	Критерії оцінювання теоретичного питання контрольної роботи
10-11	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
6-9	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
4-5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Здобувач не дає відповіді.

Підсумковий контроль (екзамен)

Екзаменаційний білет складається з двох теоретичних питань та практичного завдання (9 тестів). За кожне питання здобувач отримує максимально 5 балів. Правильна відповідь на тестове завдання оцінюється в 1 бал, невірна відповідь 0 балів.

	Критерії оцінювання на заключному іспиті	
	Теоретичне питання	
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.	
4	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.	
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.	
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована, використовується невірна термінологія.	
0	Здобувач не дає відповіді.	

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Елемент програми		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Бали		
ЗМ1	Тема 1	Практичне заняття	7	Практичне заняття	7
	Тема 2	Практичне заняття	7	Практичне заняття	7
	Тема 3	Практичне заняття	7	Практичне заняття	7
	Тема 4	Практичне заняття	7	Практичне заняття	7
	ПМК	Тест	16		

ЗМ2	Тема 1	Практичне заняття	7	Практичне заняття	7
	Тема 2	Практичне заняття	7	Практичне заняття	7
	Тема 3	Практичне заняття	7	Практичне заняття	7
	ПМК	Тест	16	Контрольна робота	32
Підсумковий контроль		Екзамен	19	Екзамен	19
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Як форми проведення занять передбачені: читання лекцій, самостійна робота студентів, практичні заняття.

Навчальний процес потребує використання:

- мультимедіа, відео- і звуковідтворювальної, проєкційної апаратури (проєктори, екрани, смартдошки тощо);
- комп'ютерів, комп'ютерних систем та мереж;
- програмного забезпечення (для підтримки дистанційного навчання та ін.);
- власних мобільних пристроїв (смартфони, планшети, ноутбуки, тощо);
- бібліотечних фондів (підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова література тощо).

Рекомендуються також екскурсії на підприємства.

11. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Рогов Г. К. Формування системи фінансових механізмів корпоративного сталого розвитку. Херсон : ФОП Грін Д. С., 2017. 424 с.
2. Thierry Roncalli. Handbook of Sustainable Finance. Paris : University of Paris-Saclay., 2024. – 775 p. URL : <https://mpira.ub.uni-muenchen.de/119642/>
3. Dirk Schoenmaker, Willem Schramade. Corporate Finance for Long-Term Value. Publisher: Springer Cham., 2023. – 630 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-031-35009-2>

Допоміжна література

Податковий кодекс України. № 2755 - VI від 2.12. 2010 р. Голос України від 04.12.2010 № 229, / № 229-230 / URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

5. Закон України «Про акціонерні товариства» № 2465-IX від 27.07.2022р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>

6. Закон України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» від 12.07.01р. URL :<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#Text>

7. Про затвердження Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: постанова Правління НБУ від 30.06.2016 р. №351. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16> <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16#Text>

8. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> - [Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text)

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 «Фінансові інвестиції», затверджене наказом від 26 квітня 2000 р. № 91 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0284-00#Text>

10. Rohov, H. (2025). Integration of Social And Environmental Goals Into Financial Corporate Management System. Науковий вісник Ужгородського Університету, Серія Економіка, № 1 (65), doi: [https://doi.org/10.24144/2409-6857.2025.1\(65\).150-157](https://doi.org/10.24144/2409-6857.2025.1(65).150-157)

11. Rohov H., Kolodiziev O., Yehorycheva S., Krupka I., Zaplatynskyi M. Factors influencing the multinational banks' decisions to curtail operations in Russia: Does ESG matter?. Banks and Bank Systems 2024. Vol. 19(1), P. 135-147. doi:10.21511/bbs.19(1).2024.12

12. Rohov H., Prykhodko S., Kolodiziev O., Sybirtsev V., Krupka I. Factors of national environmental performance in sustainability management aspect. Problems and Perspectives in Management. 2021. Vol. 19(3). P. 70-84.

13. Rohov, H., Kolodiziev, O., Shulga, N., Mykhailo Krupka, M., and Riabovolyk, T. (2020). Factors affecting the dividend policy of non-financial joint-stock companies in Ukraine. Investment Management and Financial Innovations, 17(3), 40-53. doi:10.21511/imfi.17(3).2020.04

14. Rohov H. Equity Issuance and Corporate Dividend Policy in Emerging Economy Context / H. Rohov, Solesvik M. Z. // Quantitative methods in Economics. – 2016. – Vol.17, №4. – P. 114 – 137.

15. Рогов Г.К. Система фінансових механізмів корпоративного сталого розвитку: складові концепції / Г.К. Рогов // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. 2018. № 3 (67) С. 222 – 229.

16. Heath, D., Macciocchi, D., Michaely, R., and Ringgenberg, M. Does Socially Responsible Investing Change Firm Behavior? (2022). European Corporate Governance Institute – Finance Working Paper No. 762/2021, URL: https://ecgi.global/sites/default/files/working_papers/documents/srifinal_0.pdf

17. Brigham E. Financial management theory and practice / Brigham E. F. – Cengage Learning, 16 e. 2019. – 1216 p. URL: <http://www.google.com.ua/books?id=wLix9OceP3MC&dq=Brigham+Dividend+Policy&lr=&hl=uk&sitesec=reviews>

Інформаційні ресурси

18. Законодавство України. Офіційний сайт Верховної ради України. <http://www/zakon4.rada.gov.ua/laws>

19. Державна служба статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

20. Загальнодоступна інформаційна база даних НКЦПФР:[Електр. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.stockmarket.gov.ua/>

21. European Sustainable Business Federation. URL : <https://ecopreneur.eu/>

22. European Commission. URL:https://ec.europa.eu/info/index_en

23. Insurance Europe URL: <https://www.insuranceeurope.eu/>

24. GRI (Global Reporting Initiative). URL : <https://www.globalreporting.org/about-gri/>

25. The world business council for sustainable development (WBCSD). URL: <https://www.wbcsd.org/>